

شورای عالی حوزه های علمیه

دروس فقه و اصول سطح 2 و 3 حوزه های علمیه [1]

شماره مصوبه: ۱۶۲۹

شماره جلسه: ۱۲۲

تاریخ تصویب: ۱۴۰۱/۰۳/۲۲

تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۱/۰۳/۲۹

مرجع تصویب: شورای عالی حوزه های علمیه

الف. دروس فقه و اصول سطح 2 دروس فقه و اصول سطح 2 و 3 حوزه های علمیه به شرح ذیل تصویب گردید:

[\[2\]](#) حوزه های علمیه برای طلاب رشته های فقهی و اصولی

1. فقه

ردیف	عنوان درس	عنوان کتاب	ساعت
1	فقه 1	(کتاب المکاسب) (شیخ انصاری)	70
2	فقه 2	(کتاب المکاسب) (شیخ انصاری)	70
3	فقه 3	(کتاب المکاسب) (شیخ انصاری)	70
4	فقه 4	(کتاب المکاسب) (شیخ انصاری)	70
5	فقه 5	(کتاب المکاسب) (شیخ انصاری)	70
6	فقه 6	(کتاب المکاسب) (شیخ انصاری)	70
جمع			420

2. [3] اصول فقه

ردیف	عنوان درس	عنوان کتاب	ساعت
1	اصول فقه 1	(٬فرائد الاصول (شیخ انصاری	70
2	اصول فقه 2	(٬فرائد الاصول (شیخ انصاری	70
3	اصول فقه 3	(٬فرائد الاصول (شیخ انصاری	70
4	اصول فقه 4	(٬فرائد الاصول (شیخ انصاری	70
5	اصول فقه 5	الفائق فی الاصول	70
6	اصول فقه 6	الفائق فی الاصول	70
جمع			420

ب. دروس فقه و اصول سطح 3 حوزه‌های علمیه برای طلاب رشته‌های فقهی و اصولی

1. فقه

ردیف	عنوان درس	عنوان کتاب	ساعت
1	فقه 1	(٬کتاب المکاسب (شیخ انصاری	70
2	فقه 2	(٬کتاب المکاسب (شیخ انصاری	70
3	فقه 3	(٬کتاب المکاسب (شیخ انصاری	70
4	فقه 4	(٬کتاب المکاسب (شیخ انصاری	70
5	فقه 5	منابع جدید فقهی	70
6	فقه 6	منابع جدید فقهی	70
جمع			420

2- الشخص الاعتباری تألیف ٬تبصره: منابع درسی موضوع ردیف 5 و 6 (فقه 5 و فقه 6) یکی از کتاب‌های 1- کتاب البیع امام خمینی

می‌باشد؛ محدوده تدریس هر کدام از کتاب‌های مذکور با پیشنهاد ٬لجنة الفقه المعاصر 3- میانی تکمله المنهاج آیت‌الله العظمی خویی

معاونت آموزش حوزه‌های علمیه و تأیید شورای گسترش، تعیین خواهد شد.

1. اصول فقه

ردیف	عنوان درس	عنوان کتاب	ساعت
1	اصول فقه 1	کفایة الاصول	70
		(الحلقة الثالثة) (بديل)دروس فى علم اصول	
2	اصول فقه 2	کفایة الاصول	70
		(الحلقة الثالثة) (بديل)دروس فى علم اصول	
3	اصول فقه 3	کفایة الاصول	70
		(الحلقة الثالثة) (بديل)دروس فى علم اصول	
4	اصول فقه 4	کفایة الاصول	70
		(الحلقة الثالثة) (بديل)دروس فى علم اصول	
5	اصول فقه 5	کفایة الاصول	70
		(الحلقة الثالثة) (بديل)دروس فى علم اصول	
6	اصول فقه 6	کفایة الاصول	70
		(الحلقة الثالثة) (بديل)دروس فى علم اصول	
جمع			420

تبصره: عناوين درسى موضوع ردیف یک و دو مى‌تواند به مباحث جلد اول کفایه و چهار عنوان دیگر به الحلقة الثالثة اختصاص یابد. تفصیل این تبصره، در آئین‌نامه اجرائی پیش‌بینی خواهد شد. ج. دروس فقه و اصول سطح 2 حوزه‌های علمیه برای طلاب رشته‌های تخصصی غیر فقه و اصول

1. فقه

ردیف	عنوان درس	عنوان کتاب	ساعت
1	فقه 1	(کتاب المکاسب) (شیخ انصارى)	70
2	فقه 2	(کتاب المکاسب) (شیخ انصارى)	70

70	(ٲكتاب المكاسب (شيخ انصارى	فقہ 3	3
70	(ٲكتاب المكاسب (شيخ انصارى	فقہ 4	4
280	جمع		

1. اصول فقہ

ساعت	عنوان کتاب	عنوان درس	ردیف
70	کفایۃ الاصول (جلد اول)	اصول فقہ 1	1
70	کفایۃ الاصول (جلد اول)	اصول فقہ 2	2
70	کفایۃ الاصول (جلد اول)	اصول فقہ 3	3
70	الفائى فى الاصول (از مبحث تمسک به عموم اطلاق در مسائل مستحدثه تا آخر کتاب)	اصول فقہ 4	4
280	جمع		

د. دروس فقہ و اصول سطح 3 حوزه‌های علمیه برای طلاب رشته‌های تخصصی غیر فقہ و اصول

1. فقہ

ساعت	عنوان کتاب	عنوان درس	ردیف
70	(ٲكتاب المكاسب (شيخ انصارى	فقہ 1	1
70	(ٲكتاب المكاسب (شيخ انصارى	فقہ 2	2
70	(ٲكتاب المكاسب (شيخ انصارى	فقہ 3	3
	منابع جدید فقهی (بدیل)		
70	(ٲكتاب المكاسب (شيخ انصارى	فقہ 4	4
	منابع جدید فقهی (بدیل)		

تبصره: منابع جدید فقهی (بدیل) موضوع ردیف 3 و 4 متناسب با هر رشته تحصیلی توسط معاونت آموزش پیشنهاد و به تأیید شورای گسترش حوزه‌های علمیه خواهد رسید.

1. اصول فقه

ردیف	عنوان درس	عنوان کتاب	ساعت
1	اصول فقه 1	دروس فی علم اصول (الحلقة الثالثة)	70
2	اصول فقه 2	دروس فی علم اصول (الحلقة الثالثة)	70
3	اصول فقه 3	دروس فی علم اصول (الحلقة الثالثة)	70
4	اصول فقه 4	دروس فی علم اصول (الحلقة الثالثة)	70

جمع

280

تبصره 1. محدوده هر کدام از عناوین درسی جداول مذکور توسط معاونت آموزش حوزه‌های علمیه ابلاغ خواهد شد. تبصره 2. محدوده‌های مطالعاتی کتاب‌های مکاسب و رسائل به شرح پیوست می‌باشد. مباحث مطالعاتی از کتاب‌های مربوطه حذف نخواهد شد و صرفاً با علاماتی، مطالعاتی بودن آنها مشخص خواهد شد. تبصره 3. امتحانات کتبی و شفاهی از محدوده‌های الزامی خواهد بود. تبصره 4. این مصوبه به صورت آزمایشی اجرا شده و نتیجه ارزیابی آن پس از یک دوره اجرا به شورای عالی حوزه‌های علمیه جهت تصمیم‌گیری ارائه خواهد شد. تبصره 5. آئین‌نامه اجرایی این مصوبه توسط معاونت آموزش حوزه‌های علمیه تهیه و به تأیید مدیر 1- این مصوبه اصلاحیه مصوبه 1604 شورای عالی حوزه‌های علمیه می‌باشد، لذا مصوبه 1604 ملغی حوزه‌های علمیه خواهد رسید. 2- منظور از طلاب رشته‌های فقهی و اصولی، طلابی هستند که در حوزه آزاد قم، مدارس تحت برنامه در مدیریت‌های استانی گردید. 3- از کتاب فرائدالاصول، مبحث قطع به استثناء علم اجمالی و نیز تعادل و مراکز فقهی و اصولی مشغول به تحصیل می‌باشند. تراجیح، از محدوده‌های مطالعاتی می‌باشد و مبحث علم اجمالی قبل از بحث شک در مکلف به (اشتغال) تدریس خواهد شد.